

ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ

ਐਚ.ਆਰ.ਖੰਨਾ ਜੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ, -ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦਸੂਆ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦੇਹ

1963 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 67

*ਲੈਂਡ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਲੇਨ ਐਕਟ (1883 ਦਾ XIX) - ਸੈਕਸ਼ਨ 7- ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮੋੜਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਰਨਾ-
ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਵਾਰਸ-ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਤੇ ਭੱਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ*

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੈਂਡ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1883 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਲੇਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸ਼ੇਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਲੇਨ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਲਾਭ ਲਈ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੰਪੱਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਸਨ। ਜੇ ਕੋਈ

159

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਇੱਕ ਮਾਲ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਹਨ। ਲੈਂਡ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਲੇਨ ਐਕਟ, 1883 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਡਿਫਾਲਟਰ ਅਸਲ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ। ਇਸ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 491 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਡਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੰਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੈਬੇਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡਿਟੇਨੇ ਨੇ ਕਿਮ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ।

ਏ.ਐੱਲ. ਬਹਾਰੀ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ

ਕੇ.ਐਲ.ਜੱਗਾ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਹੈਸਪੈਂਡੋਂਟਸ ਲਈ ।

ਆਰਡਰ

ਖੰਨਾ.ਜੇ.- ਇਹ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 491 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਰੋਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦਸੂਆ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ ਜੇਲ੍ਹ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲ 1954 ਚ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ 4,500 ਰੁ. ਦਾ ਲੇਨ ਲਿਆ, ਇੱਕ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਟਿਊਬਵੈੱਲ 1954 ਵਿੱਚ ਤੈਆਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 1955 ਵਿੱਚ ਦਰਿਆ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1959 ਵਿੱਚ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 24 ਜੂਨ, 1960 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 7 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ, ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਦਸੂਆ ਵੱਲੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

160

ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦਸੂਆ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਲੇਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਕਲੈਕਟਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪੱਖ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 4,500 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। 24 ਮਾਰਚ, 1955 ਨੂੰ ਲੈਂਡ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਲੇਨ ਐਕਟ (1883 ਦਾ 19) ਅਧੀਨ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਉਣ ਲਈ 4,500 ਰੁਪਏ ਲਿਆ, ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1960 ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਜੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਉਹ ਯਕੀਨਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ 24 ਜੂਨ 1960 ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦਸੂਹਾ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ 3 ਜੁਲਾਈ 1960 ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 9 ਜੁਲਾਈ, 1960 ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 7 ਜਨਵਰੀ 1963 ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਜੱਗਾ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

161

ਜੇ ਕਰਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਐਕਟ 1883 ਦੇ ਐਕਟ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ-

7. (1) ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਰਜ਼ੇ, ਸਾਰੇ ਵਿਆਜ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ) ਚਾਰਜਯੋਗ (ਉਸ ਉੱਤੇ) ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਗਏ ਖਰਚੇ (ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ), ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਕਾਇਆ ਬਣਨਾ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੇਠਲੇ ਮੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੋਣਾ, ਅਰਥਾਤ-

(ਏ) ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਤੋਂ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਜ਼ਮੀਨ -ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਬਕਾਏ ਹਨ;

(ਬੀ) ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ (ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ) - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਸਨ;

(ਸੀ) ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਦੇ ਬਕਾਏ ਹਨ;

(ਡੀ) ਸੰਪੱਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਤੇ ਉਹ ਮਾਲੀਆ ਬਕਾਇਆ ਹੈ,

162

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਰਜ਼ਾ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਸਨ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 1959 ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਇੱਕ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਉਸ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਹਨ। 1883 ਦੇ ਐਕਟ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਡਿਫਾਲਟਰ ਅਸਲ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ

ਖਿਲਾਫ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਆਰ.ਐਸ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-

ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ)